

СТАНОВИЩЕ

От Проф., д-р Атанас Петров Кирилов
Член на научно жури, съгласно Заповед № НП-08-03 / 09.01.2013 г, на Председателя на
Селскостопанска академия, София

Относно: Дисертационен труд на тема: **“Изпитване на методи за ранно отбиване на агнета от породи за мляко и системи за храненето им”** с автор асистент Мирослав Стефанов Симеонов от Института по фуражните култури, Плевен за получаване на образователна и научна степен **“ДОКТОР”**.

От представените документи е видно, че докторанта ас. Мирослав Симеонов отговаря на изискванията на чл.6 от Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав в РБ в ССА. Той притежава образователно-квалификационна степен магистър, а Института по фуражните култури, като ПСЗ към ССА има програмна акредитация от Националната агенция за оценяване и акредитация, която дава право да обучава докторанти по специалността «Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите». От началото на 2012 г., изпълнявайки изискванията на чл. 29 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в ССА, М. Симеонов е зачислен като докторант на самостоятелна форма на обучение и в края на същата календарна година представя дисертационен труд за защита. Във връзка с дисертацията са публикувани пет научни статии.

Темата на дисертационния труд е в областта на овцевъдството - традиционен отрасъл, свързан от векове с бита на българина. В миналото поколения българи са се занимавали с отглеждането на овце и производство на овче мляко, вълна и вълнени изделия. Днес, въпреки големия срив, изразяващ се с в пъти намален брой овце, овцевъдството си остава една възможност за препитание на производителите на мляко и овче сирене в България. В период на пазарна икономика на преден план излиза икономическата ефективност от отглеждането на овце. В тази връзка целта за получаване на повече мляко чрез удължаване на дойния период е и цел на разглежданият дисертационния труд, а именно да се изпитат методи за приучване към приемането на суха храна от агнета в ранна възраст, да се изпитат методи за ранно отбиване и да се намери евтина и ефективна стартерна смеска и подходяща система за нейното изхранване.

Разработеният дисертационен труд е написан на 147 страници, в т.ч. 50 таблици, 25 фигури и 1 приложение. Литературният преглед включва 228 източника, от които 28 на кирилица и 200 на латиница. Тази литературна справка показва много добрата информираност и ориентираност на ас. Симеонов по проблема за ранното отбиване на агнетата и му помага за пълното решаване на поставената цел и задачи. Повечето от подходите при решаване на задачите в експериментите с малките агнета са рядко срещани хрумвания, например използването на лъскави предмети, използването на млекозаместител или сол за привличане вниманието или за възбуждане на апетита и вкусовите усещания на агнетата, както и изпитваните различни протеинови фуражи в състава на комбинираните фуражи за хранене на ранно отбити агнета в отделните опити.

При търсенето и предлагането на ефикасен метод на отбиване са сравнени различни методи за приучване на агнетата към свободно приемане на суха храна, приложени са различни методи за ранно отбиване на агнета и различни схеми за хранене на ранно отбити агнета, завършващи с кланичен анализ. Не може да не се отбележи, че докторантът не изпитва готови фуражни смеси, закупени от пазара, а при всеки отделен опит са изпитани различни протеинови източници, като слънчогледов шрот, соев шрот, рапичен шрот или сух спиртоварен остатък в различни дялови участия със зърнени и други фуражи в дажбата на агнетата. Като втори научен ръководител, не мога да не отдам заслуженото на Проф. Н. Годоров, като научен ръководител, чиито неизчерпаеми идеи в това отношение остават ненадминати. Негова е голямата заслуга ас. М. Симеонов с този дисертационен труд да израсне като учен. Работливостта и упоритостта на докторанта е безспорна за добрия вид на дисертацията. Рядко могат да се срещнат дисертации с толкова математически обработки на получените резултати, които в една или друга степен е малко да се каже, че са лично дело на докторанта. Той дори не възлагаше на никого прякото изпълнение и работата по време на извеждането на опитите, а вършеше всичко сам.

Направените 13 извода, вярно и точно отразяват и съответстват на резултатите, получени от докторанта. Излъчените 8 приноса в един дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор" могат да съперничат по брой и значимост на тези за голям докторат. Прочитайки изводите и приносите читателят лесно добива представа за техния приложен характер. Те нареждат дисертационния труд сред тези, не само с голяма научна стойност, но и с голяма приложимост в овцевъдната практика. Достатъчен е дори само първият принос, че е развит надежден метод за ранно

отбиване на агнетата от млечните породи чрез постепенно отнемане на част от млякото от 14 дневна възраст и пълно отбиване на 20 дневна възраст. При осъществяване на този метод авторът предлага избор между два варианта: отделяне на агнетата от майките през удължаващ се период от 8 до 12 часа през нощта и пускането им да бозаят след издождането на майките или краткотрайно бозаене в продължение на 10-15 минути, при удължаващ се интервал от 12 на 24, 36 и 48 часа.

Развитата система за хранене с цяло зърно (царевица, ечемик и пшеница) плюс гранулиран протеинов концентрат с 30% суров протеин, осигуряваща по-висока консумация на храна, по-бърз растеж и по-нисък разход за 1 kg прираст и 1 kg очистен труп е принос, който лесно би се възприел от овцевъдите като по-евтина алтернатива на насипната стартерна смеска при хранене на ранно отбити агнета.

Оригинална стойност имат и други приноси, като създадените и изпитани рецепти за няколко варианта гранулиран протеинов концентрат, които позволяват да се получи от 220 до 300 g дневен прираст за периода на хранене на агнетата от 9-10 до 25-26 kg жива маса. Установеното, че след достигане на 16 kg жива маса за агнетата, отбити на 18,4 дневна възраст при средна жива маса 9,9 kg, соевият шрот може да бъде изключен от дажбата, е още едно допълнително решение за намаляване на разходите при хранене на ранно отбити агнета.

Тези и други приноси дават основание на дисертанта да направи 5 основни препоръки за практиката, а именно отбиване на 20 дневна възраст на агнетата, което осигурява 40-50 л. повече мляко чрез удължаване на дойния период в периода с най-висока млечност на овцете, използване на примамки за бързо привикване към консумацията на сухи фуражи и системи за хранене с протеинови концентрати с 30% суров протеин и зърно до 15-16 кг. Жива маса при съотношение 1:1 и намаляване на дела на концентрата след това, или хранене със сух спиртоварен остатък.

Заключение: Разработеният дисертационен труд напълно отговаря на изискванията по ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане в ССА. Чрез него се прави значим принос към науката и практиката по хранене на ранно отбити агнета и е достоен завършек на усилията на докторанта. Ето защо предлагам на асистент Мирослав Стефанов Симеонов да бъде присъдена образователната и научна степен "доктор".

08.02.2013 г.

Подпис:

(Проф., дсн Атанас Кирилов)